

s Emin v dělnické čtvrti Londýna obchod s levným zbožím se sexistickými slogany.

Ida Applebroog (*1920), Američanka, studovala mj. na School of the Art Institute Chicago (1966-68). Po počáteční činnosti na území performance, filmu a sochařství se počítá od roku 1974 k významným feministickým malířkám postmoderny v USA.

Pokud se rozvíjí umění performance také dnes, pak s tím má něco společného to, že žijeme v době, ve které nás ohrožuje rozsáhlá fabrikovaná veteš.

Performance, která vizualizuje elementární procesy zážitků nasazením řeči a gestiky, vrací umění k elementarizaci smyslové činnosti, k původnímu pojmu estetického jako vědomého vnímání a je chápáno jako způsob didaktické analýzy zážitku, zkušenosti, činnosti. Umělec opět přísně odděluje svou akci od recipienta, vytváří si zcela vědomě distancující platformu k publiku, a proto může určovat sám strukturu své demonstrace. Toto oddělení, tato distance rezultuje z happeningu, protože přihlížející nepřináší s sebou žádnou obecně závaznou senzibilitu, a umělec je proto nucen sám jasně označit všeobecně platnou strukturu reality, tj. podmínky lidského jednání v čase a prostor. ■

In memoriam

Za Alešem Svobodou

Deset let po smrti světem uznávaného anglisty profesora Jana Firbase zemřel letos ve věku nedožitých 69 let jeho nejvýznamnější žák a pokračovatel prof. PhDr. Aleš Svoboda, DrSc.

Po středoškolském studiu v Kyjově a na konzervatoři v Brně vystudoval na Filozofické fakultě MU v Brně angličtinu a němčinu, později jako třetí obor též češtinu. Tituly PhDr. a CSc. mu udělila v letech 1968 a 1978 Masarykova univerzita v Brně, habilitační práci obhájil v roce 1980 na Univerzitě Karlově v Praze. Na katedře anglistiky a amerikanistiky FF MU působil v letech 1970-1990 (s přetřzkou pěti let, kdy z rodinných důvodů pracoval na Pedagogické fakultě v Ostravě), v letech 1990-2010 pak působil jako docent a později univerzitní profesor na filozofických fakultách v Ostravě, Opavě a souběžně také v Prešově.

Ve vědecké práci rozvíjel v duchu Pražské školy otázky funkční syntaxe, zejména pak funkční perspektivu větnou (aktuální členění větné) na základě srovnávání angličtiny, češtiny a několika dalších jazyků. Světoznámou Firbasovu teorii funkční perspektivy větné se mu podařilo obohatit hlavně ve dvou směrech: v podrobném rozpracování tematických elementů, které vedlo k objevení tzv. diatématu, a v rozšíření poznatků na sféru podvětnou a nadvětnou. V poslední době tvořivě uplatňoval Firbasovy dynamické sémantické škály při analýze uměleckých textů (včetně textů básnických).

Aleše Svobodu jsme znali jako milého kolegu s nepřehlédnutelným pedagogickým a vědeckým nadáním: i složité teoretické myšlenky svoje a svých předchůdců dovedl prezentovat velmi srozumitelně a poutavě.

Nesmírně záslužnou práci v posledních letech svého života vykonal prof. Aleš Svoboda tím, že inicioval, organizačně a finančně zajistil a velmi podrobně vědecky připravil vydávání sebraných spisů svého učitele, *Collected Works of Jan Firbas*. Jsou rozvrženy do pěti svazků a jejich společným vydavatelem je Masarykova univerzita a Ostravská univerzita. První svazek vychází už letos, avšak Aleš Svoboda se ho už nedožil. Za jeho práci mu patří dík.

E. GOLKOVA